

Війна РФ проти України: енергетичний вимір

DiXi Group alert
(станом на 12:00 29 червня)

#StopRussianAggression

#StandWithUkraine

Резюме

- **За повідомленням “Енергоатому”, окупанти готують на Запорізькій АЕС серйозну провокацію** – планують звинуватити працівників у зберіганні зброї на території станції і під приводом “перевірки” здійснити осушення чаш охолоджувальних басейнів та зупинити насоси, які подають воду на системи безпеки енергоблоків. Ці дії можуть спричинити істотну загрозу ядерній безпеці об’єкту та ризик глобальної катастрофи.
Також є ймовірність, що під виглядом “перевірки” окупанти можуть підкласти у чаші басейнів вибухівку, нерозірвані снаряди, іншу зброю, звинуватити працівників ЗАЕС та зробити це формальним приводом для запрошення представників МАГАТЕ для представлення цих “фактів”, використати їх у пропаганді.
- **Військові рф завдали артилерійського удару по території Криворізької ТЕС, наслідки з’ясовуються.** При цьому, 27 червня міноборони рф “анонсувало” удар, звинувативши Україну в намірах здійснити підрив об’єкта.
- **В результаті рішення ENTSO-E щодо відновлення експорту електроенергії з України (з обмеженим пілотним обсягом 100 МВт), 28 червня відбувся перший аукціон з розподілу пропускнуї спроможності у напрямку Румунії на 30 червня.** Перетин був розподілений між 5-ма компаніями. За рахунок конкуренції, гранична ціна для різних годин доби коливалася від 1471 до 6050 грн/МВт·год
- **Міністр закордонних справ Дмитро Кулеба закликав відключити від SWIFT російський “Газпромбанк”, який – за даними медіа-розслідування – використовується одночасно для отримання європейської плати за нафту і газ та для виплат зарплат російським військовим.**

- **Міністерство енергетики скасувало наказ № 187, яким зобов'язувало всіх постачальників електроенергії купувати не менше 10% портфелю подекадного споживання на РДН.** Відповідна норма має набрати чинності 1 липня.

Атаки

Вдень 28 червня військові рф завдали артилерійського удару по території Криворізької ТЕС, наслідки з'ясовуються, [повідомив](#) голова Дніпропетровської облради Микола Лукашук. При цьому, 27 червня міністерство оборони рф "[анонсувало](#)" удар цій ТЕС, звинувативши Україну в намірах здійснити підрив об'єкта. Представники компанії-оператора ДТЕК спростували цей фейк як такий, що виправдовує майбутню атаку з боку окупаційних військ рф.

Ядерна та радіаційна безпека

ЗАЕС

За [повідомленням](#) "Енергоатому", окупанти готують на Запорізькій АЕС серйозну провокацію. Зокрема, вони планують звинуватити українських атомників у зберіганні зброї на території станції. Задля цього окупанти затримали кількох працівників і тортурами вимагають "зізнання", що нібито у березні у бетонні чаші охолоджувальних басейнів АЕС вони скинули зброю/боєприпаси.

Під цим надуманим приводом окупанти наполягають на осушуванні охолоджувальних басейнів – для "перевірки" його чаш – та зупинці насосів, які подають воду на системи безпеки енергоблоків. Таким чином, системи безпеки ЗАЕС можуть залишитися без охолодження, що є серйозним порушенням та може загрожувати ядерній безпеці. До того ж, такі роботи недоцільно проводити у теплу пору року через ризик перегріву та відмови обладнання.

При цьому, проблемним залишається питання контролю дій окупантів, оскільки під виглядом "перевірки" вони можуть скинути у бетонні чаші вибухівку, нерозірвані снаряди, іншу зброю, звинуватити працівників ЗАЕС та зробити це формальним приводом для запрошення на станцію представників МАГАТЕ для представлення цих "фактів", а також використати їх у пропаганді. Зі свого боку, "Енергоатом" наголошує, що будь-яка зброя, знайдена на території ЗАЕС, – це зброя окупантів, яку вони використовують для вчинення ядерного тероризму, що загрожує глобальною ядерною та радіаційною катастрофою.

Сектор електроенергетики

Робота енергосистеми

Україна продовжує [здійснювати](#) комерційний експорт електроенергії до Польщі по виділеній лінії "Добротвірська ТЕС-Замость" рівним графіком 210 МВт. Експорт до Молдови [становить](#) 142 МВт рівним графіком. При цьому, "Енергоатом" викупає на щоденних [аукціонах](#) по 150 МВт пропускної спроможності до Молдови, а "ДТЕК Західенерго" – по 69 МВт до Польщі рівними графіками. Окрім цього, між енергосистемами України та країнами Східної Європи (Словаччини, Угорщини, Польщі, Румунії та Молдови) [відбуваються](#) технічні сальдо-перетоки.

В результаті [рішення](#) ENTSO-E щодо відновлення експорту електроенергії з України до ЄС (з обмеженим пілотним обсягом 100 МВт), 28 червня [відбувся](#) перший аукціон з розподілу пропускної спроможності у напрямку Румунії із поставкою 30 червня. Пропускна спроможність на кожну годину доби була розподілена між 5-ма компаніями з різними співвідношеннями – “ДТЕК Західенерго” (0-56 МВт), “ЛЕ ТРЕЙДІНГ УКРАЇНА” (20-30 МВт), “ЕРУ ТРЕЙДІНГ” (5-15 МВт), “АРТЛЕКС-ЕНЕРДЖІ” (0-45 МВт), НЕКСТТРЕЙД (7-10 МВт). При цьому, за рахунок відчутної конкуренції, яку склали 7-8 компаній, гранична ціна для різних годин доби коливалася від 1471 грн/МВт-год (на 03:00) до 6050 грн/МВт-год (на 23:00), тоді як напрямки до Польщі і Молдови, внаслідок відсутності конкуренції, традиційно розподіляються за “нульовою” ціною. Дохід “Укренерго” від проведеного аукціону становив понад 10 млн грн. На аукціоні також був відкритий напрямок для імпорту електроенергії з Румунії, який, через відсутність попиту, залишився нерозподіленим. Подальші аукціони будуть [проводитись](#) щодобово за графіком “Укренерго”.

У рамках [відновлення](#) “Укренерго” пошкодженої мережевої інфраструктури, у східному регіоні повернуто в роботу повітряну лінію 330 кВ та завершується ремонт ще однієї лінії 330 кВ. У центральному регіоні завершено кілька етапів відновлювальних робіт по обладнанню різного типу. У північному регіоні триває відновлення системи релейного захисту на підстанції 330 кВ.

Функціонування ринку електроенергії

Ринок двосторонніх договорів (РДД): З початку торгів на “Українській енергетичній біржі” у 2020 році “Гарантований покупець” [провів](#) 100 аукціонів з продажу електроенергії, виробленої з ВДЕ. Зокрема, у 2021 році “ГарПок” провів 41 аукціон, де реалізував близько 5,04 млн МВт-год. Водночас, впродовж січня-травня 2022 року компанія провела 51 аукціон, де продала 2,04 млн МВт-год. Для порівняння, за аналогічний період 2021 року було реалізовано 1,69 млн МВт-год.

За [оцінкою](#) голови НКРЕКП Костянтина Ущаповського, можливими шляхами погашення боргів перед виробниками електроенергії з відновлюваних джерел можуть бути залучення кредитних коштів та надання державних гарантій, залучення донорських коштів, пільгових кредитів та інших запозичень. Додатково, “Гарантований покупець” може надати право виробникам виходити з балансуєючої групи та вільно продавати електричну енергію (модель Feed-in-Premium/Contract for difference); запровадити систему видачі гарантій походження та “зелених” сертифікатів. Крім цього, “Гарантованому покупцю” може бути надана можливість здійснювати експорт електричної енергії, виробленої з ВДЕ.

Ринок “на добу наперед” (РДН): Середньозважена ціна купівлі-продажу електроенергії практично [не змінилася](#) і на 29 червня становила 2344,64 грн/МВт-год (-0,5% до попереднього дня). Водночас, біржові ціни на ринках країн Східної Європи продемонстрували різносторонню динаміку. Індекси Base РДН Румунії, Словаччини та Угорщини у 4,2-4,6 рази [перевищували](#) аналогічний показник України; ціновий спред із ринком Польщі становив близько 3,8 рази.

Загальний обсяг торгівлі помірно [скоротився](#) – до 13,9 тис. МВт-год (-12,6% до попереднього дня). Натомість, пропозиція практично не змінилася – 75,38 тис. МВт-год (+0,5%), що у сукупності спричинило незначне збільшення профіцитності РДН: співвідношення між обсягом заявок на продаж та купівлю зріс із 4,7 до 5,4 разів. У [структурі купівлі](#) 67,4% займали постачальники, 32,5% належало операторам мереж, 0,1% – виробникам.

Внутрішньодобовий ринок (ВДР): Середньозважена ціна електроенергії на ВДР практично [не змінилася](#) і на 28 червня становила 2480,56 грн/МВт-год (-0,3% до

попереднього дня). При цьому, загальний обсяг торгівлі продемонстрував відчутне зростання – до 0,46 тис. МВт·год (+187,7% до попереднього дня), а пропозиція продовжила спадну динаміку – до 32,3 тис. МВт·год (-24,7%). В сукупності ці фактори призвели до істотного зменшення профіцитності ВДР – розрив між обсягом заявок на продаж та купівлю скоротився із 268 до 70 разів. У [структурі купівлі](#) домінуючу частину займали постачальники – 87,6%, 11,7% належало операторам мереж, 0,7 – виробникам.

Припинення та відновлення постачання

За [даними](#) Міністерства енергетики, станом на 28 червня через пошкодження, обумовлені бойовими діями, в Україні залишались знеструмленими близько 770 населених пунктів, загалом близько 604 100 споживачів, протягом доби відновлено постачання для близько 35 670 споживачів.

Масштабні припинення електропостачання та, відповідно, активні відновлювальні роботи, мали місце:

- у **Донецькій області**, за інформацією місцевого ОСР, фахівцями відновлено електропостачання для 9 285 родин у 8 населених пунктах Торецького, Слов'янського та Бахмутського районів. Без електропостачання залишалися жителі 318 населених пунктів (за [даними](#) Міністерства енергетики – близько 348 000 споживачів);
- у **Луганській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, понад 128 200 споживачів залишались без електропостачання;
- у **Харківській області**, за [даними](#) Міністерства енергетики, близько 35 300 споживачів залишались знеструмленими та для 19 000 споживачів відновлено постачання протягом доби. Зокрема, у м. Чугуїв [замінено](#) перебиті уламками боєприпасів лінії електропередачі та пошкоджені опори, відновлено електропостачання для понад 800 домоволодінь. Також фахівцям ОСР вдалося повернути світло у домівки 3 000 споживачів у селищі Печеніги, с. Зарожне та с. Тетлега;
- у **Запорізькій області**, за [даними](#) місцевого ОСР, станом на 07:00 29 червня, без електропостачання залишались 21 157 споживачів у 79 населених пунктах. Протягом доби фахівці ОСР відновили постачання для 2 641 споживачів Оріхівського району та усунули 4 одиничних відключення у м. Запоріжжя. Водночас у Василівських та Токмацьких електромережах зафіксовано нові пошкодження, внаслідок чого були знеструмлені 152 споживачів, які були заживлені на ранок 29 червня;
- у **Миколаївській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 29 червня частково або повністю пошкоджено 476 об'єктів електропостачання, зокрема 24 протягом останньої доби. Знеструмленими залишалися 95 населених пунктів (з них 6 частково) Баштанського та Миколаївського районів. За [даними](#) Міністерства енергетики, для 270 споживачів регіону відновлено електропостачання протягом доби;
- у **Херсонській області**, за [інформацією](#) ОВА, станом на 12:00 28 червня, серед громад, з якими вдалося встановити зв'язок, повністю без електропостачання залишалися Високопільська громада (загалом 22 населені пункти) та частково Нововоронцовська та Музиківська громади (щонайменше 7 населених пунктів);
- у **Дніпропетровській області**, за [інформацією](#) ОВА, в ніч на 29 червня ворог здійснив обстріли по території Зеленодольської громади, пошкодивши лінії

електропередачі в одному з населених пунктів;

- в **Одеській області**, за [інформацією](#) місцевого ОСР, енергетики завершили роботи з відновлення електропостачання для 643 споживачів, відключених через ракетні обстріли 27 червня;
- у **Чернігівській області**, за [інформацією](#) ОВА станом на 06:00 29 червня, 6 313 споживачів у 18 населених пунктах не отримували послугу з постачання електроенергії;
- оперативна зведена інформація стосовно електропостачання у **Сумській області** була відсутня на час підготовки огляду.

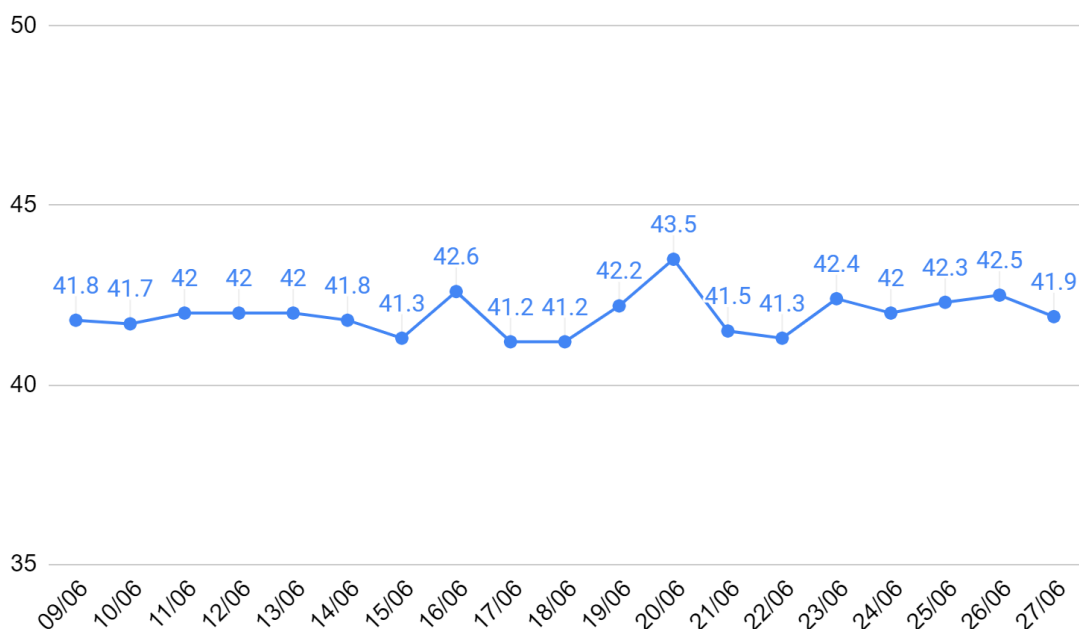
Сектор газу

Робота ГТС

Обсяг транзиту газу через територію України 27 червня становив 41,9 млн куб. м, що на 0,6 млн куб. м менше, ніж 26 червня. Ці обсяги становлять лише 38% від передбачених транзитним контрактом із "Газпромом" (109 млн куб. м на добу). Транзитні потоки через точку з'єднання "Сохранівка" не відбувалися.

27 червня через точку з'єднання "Германовичі" (віртуальна точка з'єднання "Україна-Польща") здійснювався фізичний імпорт з ЄС обсягом 1 млн куб. м. Водночас, у звітний період через точку з'єднання "Берегово" (віртуальна точка з'єднання "Берег") на виході з української ГТС протранспортовано 2,1 млн куб. м.

Транзит російського газу через територію України, млн куб. м

Джерело: [ОГТСУ](#)

Припинення та відновлення постачання

Найбільш складна ситуація з газопостачанням спостерігалася у **Донецькій, Луганській, Запорізькій, Херсонській, Миколаївській, Чернігівській та Харківській областях**. За [даними](#) Кабінету Міністрів, станом на 28 червня без газопостачання залишалися понад 181 300 споживачів.

В **Донецькій області** ситуація не змінилась - майже весь регіон без газопостачання через пошкодження магістрального трубопроводу. Станом на 16 червня розподіл газу [здійснювався](#) лише 1 900 споживачам області в двох населених пунктах.

У **Луганській області** ситуація без змін: газопостачання відсутнє через масштабні руйнування критичної інфраструктури в ході бойових дій. За словами голови ОВА Сергія Гайдая, в м. Лисичанськ, яке [піддається](#) постійним обстрілам окупанта, всі комунікації, включаючи газопостачання, відсутні.

У **Херсонській області** [станом на 11:00 29 червня](#) про значні зміни в газопостачанні не повідомлялось – повністю без газопостачання залишалася 1 громада (Високопільська) та частково 3 (Великоолександрівська, Нововоронцовська, Станіславська). Разом з тим, в окремих із цих громад відсутній мобільний зв'язок, тому оперативна інформація про газопостачання відсутня. Також повідомляється про проблеми з постачанням скрапленого газу в Кочубеївській громаді.

В **Запорізькій області** станом на ранок 29 червня без газопостачання [залишались](#) 81 011 абонентів у 109 населених пунктах. Минулої доби внаслідок обстрілів було пошкоджено газопроводи низького та середнього тиску у с. Солов'ївка.

У **Миколаївській області**, станом на ранок 29 червня, загалом за час війни [пошкоджено](#) 671 об'єктів газової інфраструктури (без змін у порівнянні з 28 червня), внаслідок чого без газу залишались 7 259 абонентів (без змін).

В **Чернігівській області**, за [інформацією](#) місцевої ОВА, станом на ранок 29 червня близько 700 абонентів у 22 населених пунктах області не отримували послугу з постачання газу.

Оперативна інформація про ситуацію з газопостачанням в **Харківській області** була відсутня на момент підготовки огляду.

Контрзаходи українських компаній та державних органів

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [закликав](#) міжнародних партнерів відключити від SWIFT російський "Газпромбанк", який використовується одночасно для отримання європейської плати за нафту, газ і для виплат зарплат російським військовим. Він послався на [розслідування українських журналістів](#), які виявили, що російський "Газпромбанк" використовується для виплати зарплат російським військам, які ведуть війну проти України.

В рамках наради з підготовки України до набуття членства в ЄС під головуванням Президента, прем'єр-міністр Денис Шмигаль [доповів](#), що статус кандидата дав Україні змогу розпочати секторальні перемовини, і сьогодні в роботі уряду – вісім напрямків. Зокрема, у сфері енергетики пріоритетною є інтеграція енергосистеми України з енергомережею континентальної Європи, особливо в контексті розширення експорту. Важливими названі також інтеграція України в цифровий ринок ЄС, долучення до всіх ініціатив Європейського зеленого курсу.

Міністерство енергетики скасувало наказ від 26 травня 2022 року № 187, згідно з яким всіх постачальників електроенергії зобов'язали купувати не менше 10% портфелю подекадного споживання на РДН. Відповідний [наказ Міненерго від 15 червня 2022 року № 205](#), яким скасовується дана норма, має набрати чинності 1 липня (дані Liga 360).

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) на засіданні 28 червня [ухвалила](#) низку рішень, зокрема:

- [визначено](#) плановий розмір ставки внеску на регулювання на 2023 рік – 0,09% для забезпечення фінансування НКРЕКП на рівні 861 млн грн, [визначено](#) ставку на III квартал 2022 року в розмірі 0,074% (за планової потреби фінансування у 198 млн грн);
- перенесено розгляд питання про [встановлення](#) з 1 липня тарифів “Укртрансгазу” на послуги зберігання (0,45 грн за тис. куб.м), закачування (243,36 грн/тис. куб.м), відбору (252,86 грн/тис. куб.м) природного газу в підземних сховищах;
- перенесено [затвердження](#) Плану розвитку газосховищ на 2022-2031 роки з плановим фінансуванням в обсязі 14,4 млрд грн, в тому числі за 500 млн грн інвестиційною програмою на 2022 рік;
- [скориговано](#) граничну ціну на допоміжну послугу забезпечення резервів заміщення (третинного регулювання) до 5 674 грн/МВт (без ПДВ).
- [уточнено](#) максимальні обсяги продажу електроенергії та внесено зміни до принципів розрахунку фінансової гарантії;
- [встановлено обов’язок](#) на період дії воєнного стану в Україні операторам ГРМ, Оператору ГТС та Оператору газосховищ не включати до планів розвитку заходи на території воєнних (бойових) дій або у тимчасовій окупації;
- [визначено](#) підставою для відмови у видачі ліцензії – місцезнаходження на тимчасово окупованій території;
- схвалено та оприлюднено для зауважень проєкт [змін](#) до Кодексу систем розподілу щодо планування, приєднання, обліку установок для зберігання енергії;
- схвалено та оприлюднено для зауважень [зміни](#) до порядку нарахування норми доходу на регуляторну базу активів в рамках стимулюючого регулювання для операторів систем розподілу електроенергії.

Голова НКРЕКП Костянтин Ущатовський [повідомив](#) про можливість створення резервного фонду за фінансової допомоги партнерів. Це питання обговорювалось із представниками Секретаріату Енергетичного Співтовариства та USAID Проєкту енергетичної безпеки. Цільовим призначенням фонду НКРЕКП бачить забезпечення ліквідності ринку електричної енергії, формування стратегічного запасу для проходження осінньо-зимового періоду 2022-2023 рр. (ремонтну кампанію та забезпечення необхідних запасів палива), формування інвестиційного фонду на відновлення мереж, газотранспортної системи та інших об’єктів енергетичної галузі після закінчення воєнних дій.

Заступник міського голови Чернігова Віктор Геращенко [повідомив](#), що Чернігівська ТЕЦ проходитиме опалювальний сезон на природному газі через нестачу вугілля та пошкодження систем подачі вугілля на станції. За оцінками експертів, на відновлення ТЕЦ загалом потрібно близько 803 млн грн, водночас – зі слів Геращенко – Кабмін поки планує виділити 100 млн грн для термінового ремонту трансформатора і проходження опалювального сезону. У післявоєнних планах місцевої влади – будівництво на території ТЕЦ блоку, який працюватиме на альтернативному виді палива.

Голова Комітету Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг Андрій Герус [анонсував](#) скасування лімітів на продаж пального наступного місяця. Він повідомив, що у червні на український ринок завезли понад 600 тис. тонн

нафтопродуктів з європейських ринків: 400 тис. тонн дизелю, 200 тис. тонн бензину і зрідженого вуглеводневого газу. Герус додав, що Україна має план постачання та логістики з різних європейських країн.

Джерела:

Звіт підготовлено на основі зібраних, ретельно перевірених та проаналізованих повідомлень з понад 100 офіційних першоджерел: міністерств, державних агентств, операторів мереж та енергетичних підприємств. Інформація збиралась з офіційних веб-сайтів та офіційних сторінок у соцмережах, в окремих випадках – також відповідних повідомлень у ЗМІ.

З питань підписки, коментарів та інших питань, будь ласка, звертайтеся за електронною адресою author@dixigroup.org

ПІДТРИМАТИ УКРАЇНСЬКУ АРМІЮ

Щоб фінансово підтримати Збройні Сили України, скористайтеся [посиланням](#) (спеціальний рахунок Національного Банку України).